

Examenul național de bacalaureat 2024

Proba E. a)

Limba și literatura română

Varianta 4

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(50 de puncte)

Citește următorul fragment:

Ne alăturăm cu însuflețire la inițiativa luată de scriitori, în frunte cu președintele Liviu Rebreanu, pentru a sărbători pe I. Al. Brătescu-Voinești cu prilejul împlinirii vârstei de 60 de ani. Această săptămână de ovații nu-i numai a autorului intrat în istorie, ea reprezintă pentru breasla scriitoricească o ridicare în conștiința profesională, iar pentru tinerii poeți, nădejdi pentru vremuri mai bune.

L-am găsit pe prozator într-o cameră din locuința sa amenajată în atelier, lucrând la un banc de tâmplărie. [...]

— Deși știu că fugiți de interviuri, v-aș ruga, din partea cititorilor *Vieții literare*, să ne acordați câteva cuvinte în această săptămână consacrată dvs.

— Simt o adâncă jenă. Îți mărturisesc sincer, îmi pare rău că se începe cu mine. Aș fi luat parte bucuros, împreună cu dvs., la această serbare, dar să fi fost vorba de altul. Uite, mă gândesc la ceilalți din generația mea, care ar fi meritat mai mult ca mine această onoare: Caragiale, Vlahuță etc.; Duiliu Zamfirescu n-a avut această bucurie când a împlinit 60 de ani. [...]

Fără îndoială, gestul acesta al generației dvs. mă emoționează profund. Este frumos că, luându-se pildă din alte părți unde se sărbătoresc artiștii în vârstă, se introduce și la noi un obicei bun. Este puternică impresia când scriitorul, care este o fabrică de bucurii pentru alții, simte el însuși întorcându-se dintre oameni recunoștința, răsplătindu-i durerile măcar la bătrânețe. [...]

— Mă întrebi de preferințele mele literare. Să-mi dai voie să nu răspund cu nume proprii. Sunt pentru cea mai desăvârșită libertate în artă, cu condițiunea să fie făcută cu convingere și sinceritate.

Dar pentru că veni vorba de preferință, îți voi spune câteva cuvinte despre pasiunea pe care mi-o cunoști: pescuitul. Este un sport pe care-l recomand cu căldură oricărui intelectual, dar îndeosebi scriitorului. Stând nemișcat cu undița pe malul apei, gândurile curg la vale în voie și sufletul ți se purifică. Acolo, în calmul naturii, fenomenele pe care le crezi în oraș catastrofale le vezi ca printr-un binoclu întors. Îți dai seama de inutilitatea tuturor patimilor omenești. [...] În străinătate, pescuitul este iubit cu pasiune: oameni politici, artiști, profesori își petrec duminicile și sărbătorile pe malul râurilor, în sânul naturii. [...]

Când nu plec la pescuit, divertismentul de la munca intelectuală mi-l procur cu lucrul tâmplăriei. Aici găsesc ritmul sufletesc care-mi trebuie pentru scris.

Văd în ziarul *Universal* că se pun întrebări: „Ce-ai fi vrut să fii dacă nu erai ce ești?”. Eu aș fi vrut să devin calfă de grădinar sau lucrător de mobile de lux. În aceste meserii sufletul găsește pacea ideală, rămânând în atenție numai lucrul în sine. Pasiunea florilor am moștenit-o de la tata, mic boiernaș la Târgoviște. Aveam și eu acolo o frumoasă grădină. Florile oferă o sursă perpetuă de fericire. Idealul meu este să mă retrag undeva la țară. Să am o grădiniță cu flori, pe care să le îngrijesc singur, iar în apropiere un răușor, în care să-mi arunc undița din când în când.

I-am cerut voie să-i răpesc numai un sfert de ceas și am stat peste două ore. Vocea d-lui Brătescu-Voinești era atât de caldă, încât îmi părea că-mi vorbește bunicul copilăriei mele.

I. Valerian, interviu cu I. Al. Brătescu-Voinești, în vol. *Cu scriitorii prin veac*

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul din text al cuvântului *pildă* și al secvenței *din când în când*. **6 puncte**
2. Menționează durata evenimentului în cadrul căruia a fost sărbătorit I. Al. Brătescu-Voinești, utilizând informațiile din textul dat. **6 puncte**
3. Precizează un rol pe care tâmplăria îl are în ansamblul preocupărilor lui I. Al. Brătescu-Voinești, justificându-ți răspunsul cu o secvență semnificativă din textul dat. **6 puncte**
4. Explică motivul pentru care I. Al. Brătescu-Voinești consideră potrivită sărbătorirea scriitorilor. **6 puncte**
5. Prezintă, în 30-50 de cuvinte, o trăsătură morală a lui I. Al. Brătescu-Voinești, așa cum reiese din textul dat. **6 puncte**

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă activitățile în natură influențează sau nu stările sufletești, raportându-te atât la informațiile din fragmentul extras din volumul *Cu scriitorii prin veac*, cât și la experiența personală sau culturală. **20 de puncte**

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

- formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; 14 puncte
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea, respectarea numărului minim de cuvinte. 6 puncte

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea

(10 puncte)

Prezintă, în minimum 50 de cuvinte, perspectiva narativă din fragmentul de mai jos.

Aproape de sfârșitul lunii, într-o zi când iar n-a găsit pe Dandu la întâlnirea fixată și după ce s-a consolat iar la Universitate cu colegii binevoitori, Liana s-a suit în tramvai și a pornit spre casă. Se uita distrată, din fereastra vagonului, la forfoteala lumii pe Calea Victoriei și pe bulevard. Deodată, în furnicarul de oameni de pe trotuarul cinematografelor, i se păru că zărește pe Dandu cu o femeie... Întoarse capul să se uite mai bine, dar tramvaiul gonea clopoțind furios și coroanele castanilor acoperiră grupul în care a zărit pălăria cafenie trasă pe ochi și în dreapta, cum o purta el. Vru să se dea jos la stația din Brezoianu, să alerge, să se convingă. Vagonul era arhiplin și ar fi trebuit să dea o luptă prea desperată ca să ajungă până la platforma de coborâre.

„O, dacă asta e la mijloc!”, își zicea mereu Liana nemaivăzând nimic până acasă, deși îi privea fix pe trecătorii de pe trotuare, parc-ar fi așteptat să mai apară pălăria cafenie...

Liviu Rebreanu, *Jar*

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 6 puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 4 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți *particularități ale unui text poetic studiat*, aparținând lui Tudor Arghezi sau lui Nichita Stănescu.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- evidențierea a două trăsături care fac posibilă încadrarea textului poetic ales într-o perioadă, într-un curent cultural/literar sau într-o orientare tematică;
- comentarea a două imagini/idei poetice relevante pentru tema textului poetic ales;
- analiza a două elemente de compoziție și/sau de limbaj, semnificative pentru textul poetic ales (de exemplu: titlu, incipit, relații de opoziție și de simetrie, motive poetice, figuri semantice, elemente de prozodie etc.).

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 puncte** (câte 6 puncte pentru fiecare reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Examenul național de bacalaureat 2024

Proba E. a)

Limba și literatura română

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Variantă 4

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

SUBIECTUL I

(50 de puncte)

A. (30 de puncte)

Notă

Punctajul pentru formularea răspunsurilor în enunțuri și pentru corectitudinea exprimării, respectarea normelor de ortografie și de punctuație se acordă în cazul în care răspunsul dezvoltă subiectul propus, chiar dacă acesta nu este corect sau complet.

1. indicarea sensului din text al cuvântului dat (de exemplu: model, exemplu etc.) și al secvenței date (de exemplu: uneori etc.) – 2 puncte + 2 puncte; formularea răspunsului în enunț/enunțuri – 1 punct; corectitudinea exprimării, respectarea normelor de ortografie și de punctuație – 1 punct **6 puncte**
2. menționarea duratei evenimentului în cadrul căruia a fost sărbătorit I. Al. Brătescu-Voinești (o săptămână) – 4 puncte; formularea răspunsului în enunț – 1 punct; corectitudinea exprimării, respectarea normelor de ortografie și de punctuație – 1 punct **6 puncte**
3. precizarea unui rol al tâmplăriei (de exemplu: de relaxare etc.) – 2 puncte; justificarea răspunsului cu o secvență semnificativă din text (de exemplu: *divertismentul de la munca intelectuală mi-l procur cu lucrul tâmplăriei* etc.) – 2 puncte; formularea răspunsului în enunț/enunțuri – 1 punct; corectitudinea exprimării, respectarea normelor de ortografie și de punctuație – 1 punct **6 puncte**
4. explicarea motivului pentru care I. Al. Brătescu-Voinești consideră potrivită sărbătorirea scriitorilor: precizarea motivului (de exemplu: recunoașterea rolului pe care scriitorii îl au în societate etc.) – 2 puncte; explicare nuanțată – 2 puncte/încercare de explicare – 1 punct; formularea răspunsului în enunț/enunțuri – 1 punct; corectitudinea exprimării, respectarea normelor de ortografie și de punctuație – 1 punct **6 puncte**
5. – prezentarea unei trăsături morale: precizarea trăsăturii (de exemplu: modestia etc.) – 2 puncte; prezentare adecvată și nuanțată – 2 puncte/încercare de prezentare – 1 punct **4 puncte**
– respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct; corectitudinea exprimării, respectarea normelor de ortografie și de punctuație – 1 punct **2 puncte**

B. (20 de puncte)

- formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție **1 punct**
- câte 2 puncte pentru enunțarea oricăror două argumente adecvate opiniei formulate: enunțare clară, în concordanță cu opinia formulată – 2 p.; încercare de enunțare – 1 p. **2 x 2 puncte = 4 puncte**
- câte 2 puncte pentru dezvoltarea corespunzătoare a fiecăruia dintre cele două argumente enunțate: dezvoltare clară, nuanțată – 2 p.; încercare de dezvoltare, schematism – 1 p. **2 x 2 puncte = 4 puncte**
- valorificarea textului în dezvoltarea oricărui argument – 3 p./simpla citare a unor secvențe din text – 1 p.; raportarea la experiența personală sau culturală în dezvoltarea oricărui argument – 1 p. **3 puncte + 1 punct = 4 puncte**
- formularea unei concluzii pertinente **1 punct**
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare: utilizare adecvată – 2 p; utilizare parțial adecvată – 1 p. **2 puncte**
- respectarea normelor limbii literare (0 – 1 greșeli lexicale sau morfo-sintactice – 1 p.; 2 sau mai multe greșeli – 0 p.) **1 punct**
- respectarea normelor de ortografie și de punctuație (0 – 1 greșeli – 1 p.; 2 sau mai multe greșeli – 0 p.) **1 punct**
- așezarea în pagină, lizibilitatea **1 punct**
- respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte **1 punct**

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea

(10 puncte)

Conținut – 6 puncte

- prezentarea perspectivei narative în fragmentul dat
 - precizarea tipului de perspectivă narativă: perspectivă de tip obiectiv – 2 puncte
 - prezentarea perspectivei narative indicate (de exemplu: relatare la persoana a III-a, omnisciență narativă etc.): prezentare adecvată și nuanțată, prin ilustrare cu exemple din fragmentul dat – 4 puncte/prezentare ezitantă, prin raportare la fragmentul dat – 2 puncte/simpla indicare a unor particularități ale perspectivei narative, fără raportare la fragmentul dat – 1 punct

Redactare – 4 puncte

- utilizarea limbii literare – 1 punct
- logica înlănțuirii ideilor – 1 punct
- ortografia – 1 punct (0 – 1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte)
- punctuația – 1 punct (0 – 1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Conținut – 18 puncte

- evidențierea a două trăsături care fac posibilă încadrarea textului poetic ales într-o perioadă, într-un curent cultural/literar sau într-o orientare tematică **6 puncte**
 - precizarea perioadei, a curentului cultural/literar sau a orientării tematice: 2 puncte
 - numirea a două trăsături ale perioadei, ale curentului cultural/literar sau ale orientării tematice precizate: 2 x 1 punct = 2 puncte
 - evidențierea celor două trăsături, prin valorificarea textului: 2 x 1 punct = 2 puncte
- comentarea a două imagini/idei poetice relevante pentru tema textului poetic ales **6 puncte**
 - precizarea temei: 2 puncte
 - câte 2 puncte pentru comentarea oricăror două imagini/idei poetice relevante pentru tema textului poetic: 2 x 2 puncte = 4 puncte (comentarea adecvată – 2 puncte; încercare de comentare – 1 punct)
- câte 3 puncte pentru analiza oricăror două elemente de compoziție și/sau de limbaj, semnificative pentru textul poetic ales **2 x 3 puncte = 6 puncte**
 - analiza fiecărui element ales, justificând relevanța acestuia pentru textul poetic – 3 puncte; analiza fiecărui element ales, fără justificarea relevanței – 2 puncte; abordarea schematică, fără justificarea relevanței – 1 punct

Redactare – 12 puncte

- existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere **1 punct**
- logica înlănțuirii ideilor **1 punct**
- abilități de analiză și de argumentare **3 puncte**
 - relație adecvată între idei, între idei și argumente, formulare de judecăți de valoare relevante – 3 puncte; relație parțial adecvată între idei, între idei și argumente, formulare de judecăți parțial relevante – 2 puncte; schematism – 1 punct
- utilizarea limbii literare (stil și vocabular potrivite temei, claritate a enunțului, varietate a lexicului, sintaxă adecvată – 2 puncte; vocabular restrâns, monoton – 1 punct) **2 puncte**
- ortografia (0 – 1 greșeli – 2 puncte; 2 greșeli – 1 punct; 3 sau mai multe greșeli – 0 puncte) **2 puncte**
- punctuația (0 – 1 greșeli – 2 puncte; 2 greșeli – 1 punct; 3 sau mai multe greșeli – 0 puncte) **2 puncte**
- așezarea în pagină, lizibilitatea **1 punct**

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.